

This text is not in its final form yet and might undergo some revision. It has been checked thoroughly, but we do appreciate feedback. This text can be used at church, at home, at schools or in non-commercial publications. The translation was done especially for people who speak the Oltenian Ursari dialect

of Romani.

Please let us know if you are interested in having a printed book (roma_info@wycliffe.org). This work is released under the **Creative Commons, attribution, non-commercial no-derivatives 3.0 license**. You may copy and redistribute this work unmodified, in any medium or format, with appropriate attribution, under the same licence.

You may copy the text in its entirety or portions of it, providing the portions selected are not taken out of context.

You may not use this work for commercial purposes.

If you modify the text, you may not distribute it in any form or context.

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (ursarilor din Oltenia).

Vă rugăm să ne contactați la roma_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită. Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuire potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

Äl palune sikaimata le Mojsäsqe

(O deuteronomo 27–34)

O deuteronomo

O Israel trăbul te înkărel o phanglimos

27:1–30:20

O Mojsă phenel le poporosqe te ramol e kris p-äl bar

27 O Mojsă haj äl phure le Israelosqe poruncisardes le poporosqe:

— İnkären saorä porunc save dav len tumenqe ages! ² Kana nakhena o Jordano anθ-o them savo del les tuqe o RAJ, kō Del, te vazden niște bar bare haj te väruin len! ³ Te ramon pä lenθe saorä vorbe kadal sikaimasqe, päce nakhlen te zan anθ-o them savo del les tumenqe o RAJ, tumaro Del, äk them anθä savo thabdel thud haj abgin, sar phendäs tumenqe o RAJ, o Del tumare dadenqo! ⁴ Päce nakhena o Jordano, te vazden p-o Plaj o Ebal äl bar kadala, save porunciv tumenqe ages te vazden len haj te väruin len! ⁵ Othe te keren äk altari le RAJesqe, tumare Devlesqe, äk

altari baränqo! Haj ta na keren buki äl bar bukänça sastresqe! ⁶ Numa anθa baränθe întrez te vazdes o altari le RAJesqe, ke Devlesqe! Te anes phabarimata le RAJesqe, ke Devlesqe! ⁷ Te anen zertfe pacăqe haj te xan len othe, haj te bukurin tumen angla o RAJ, tumaro Del! ⁸ Te ramon p-äl bar mišto haj klaro saorä vorbe kadal sikaimasqe!

⁹ O Mojsă haj äl rašaja anθa o njamo le levicenqo phendes saorä Israelosqe:

— Israel, achen haj asunen! Ages kerdilen o poporo le RAJesqe, tumare Devlesqe. ¹⁰ Te asunen kaθar o glaso le RAJesqe, tumaro Del, haj te keren äl porunc haj äl krisimata lesqe, save dav len tumenqe ages!

Äl armaja poa Plaj Ebal

¹¹ Anθ-o ges kodova, o Mojsă phendäs le poporosqe:

— ¹² Päce nakhlen o Jordano, äl njamuri o Simeon, o Levi, o Juda, o Isahar, o Josif, haj o Benjamin te bešen anθä pïrnenθe p-o Plaj o Garizim, kašte binekuvintin le poporos! ¹³ Haj äl njamuri o Ruben, o Gado, o Ašer, o Zabulon, o Dan haj o Neftali te

bešen p-o Plaj o Ebal, kašte den armaja! ¹⁴ Haj ä! levi-
cã te phenen zurales saorã muršenqe anθa o Israel:
¹⁵ «Dino armaja te avel o manuś savo va kerela äk
del ćoplime sau äk del ćhordino, orso buki savi si äk
zungalimos anθa o RAJ, kerdo kaθar äk manuś sika-
do, haj va ćhula les anθ-äk than te ĩnkinol pes lesqe,
cioreal!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁶ «Dino armaja te avel kova kaj ni ćinstil pe dades
haj pe dal!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁷ «Dino armaja te avel kova kaj mukil o bar le ho-
taräsqe avrenqo!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁸ «Dino armaja te avel kova kaj kerel äk koräs te
xasaol p-o drom!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

¹⁹ «Dino armaja te avel kova savo ni krisol ćaćes le
strãiinos, le orfanos haj le phivlã!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁰ «Dino armaja te avel kova kaj sovel le rromnãça
pe dadesqi, kã maxril o pato pe dadesqo!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²¹ «Dino armaja te avel kova kaj sovel äk
animaloça!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²² «Dino armaja te avel kova kaj sovel pe phãça, e
ćhej lesqe dadesqi sau e ćhej lesqe daqi!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²³ «Dino armaja te avel kova kaj sovel pe
soakraça!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁴ «Dino armaja te avel kova kaj del dab avre ma-
nuśäs ćorjal!»*

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁵ «Dino armaja te avel kova kaj lel love kašte mu-
darel äk manuśäs bi dośaqo!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

²⁶ «Dino armaja te avel kon ni kerel kadav
sikaimos!»

Haj saoro poporo te del anglal: «Amin!»

O RAJ va binekuvintila tut kana aśunes lesθar

28 — ¹ Kana va aśunesa miśto kaθar o RAJ, kō
Del, haj keresa griźaça saorã porunc lesqe
save dav len tuqe ages, atunc o RAJ, kō Del va ćhula

tut maj baro pä saorã poporã le phuãqe. ² Saorã bi-
nekuvintarã va avena pesθe tuθe haj va zana tuça,
kana va aśunesa kaθar o glaso le RAJesqe, ke Devles-
qe: ³ Si te aves binekuvintime anθ-o foro, haj si te
aves binekuvintime k-o kĳmpo.

⁴ Si te avel binekuvintime o rodo ke pintekosqe, o
rodo ke phuãqo, o rodo ke turmenqo: ä! kerimata ke
gurumnãqe haj ä! cijnorã ke brakhãqe.

⁵ Si te aven binekuvintime kō košo haj ki balaja le
marnesqi.

⁶ Si te aves binekuvintime kã kō avimos, haj si te
aves binekuvintime kã kō telãrimos.

⁷ O RAJ va dela tut biruinça pä ke duśmaja save
va vazdena pes kontra kiri. P-äk drom va ĩnklena ki
kontra, dar pä jefta droma va naśena angla tuθe.

⁸ O RAJ va poruncila anθa tuθe e binekuvintarã te
avel pä ke hambarã haj pä saorã bukã save keresa.
Si te binekuvintil tut anθ-o them savo del les tuqe o
RAJ, kō Del.

⁹ Si te kerel tut o RAJ äk poporo sfĳnto anθa les-
θe, sar xalã tuqe sovel, kana va keresa ä! porunc le
RAJesqe, ke Devlesqe, haj va phiresa pä lesqe droma.

¹⁰ Saorã poporã pa-i phuv va dikhena kã phiraves
o Anav le RAJesqe, haj si te daran tuθar. ¹¹ O RAJ
va pherela tut saorãanθar bukã laćhã, anθ-o rodo ke
pintekosqe, anθ-o rodo ke turmenqo haj anθ-o rodo
ke phuãqo, p-e phuv savi o RAJ xalãs sovel ke da-
denqe kã va dela la tuqe. ¹² O RAJ va putrela tuqe o
ćeri, lesqe kher o laćho o bravallo, kašte del drom
ke themosqe brĳšĳnd kana trãbul, haj te binekuvintil
saori buki ke vastenqi. Va ĩmprumutisa but njamuri,
haj tu ni va leça uzile. ¹³ O RAJ va kerela tut te aves
śãro, na pori. Si te aves numa opre, haj naj te aves
tele, kana va aśunesa kaθar ä! porunc le RAJesqe, ke
Devlesqe, save dav len tuqe ages te keres len griźaça,
¹⁴ haj i kana ni va desa tut rigaθe nić ke ćaci, nić ke
stĳngo kaθar saorã vorbe save porunciv len tumen-
qe ages, kašte zan pala aver devla te sluźin lenqe.

O RAJ si te del tut armaja kana ni aśunesa lesθar

— ¹⁵ Dar kana ni va aśunesa kaθar o glaso le RAJesqe,
kō Del, te keres griźaça saorã porunc haj krisima-
ta lesqe save dav len tuqe ages, atunc saorã armaja
kadala va avena pä tuθe haj si te zan tuça: ¹⁶ Si te
aves dino armaja anθ-o foro haj si te aves dino ar-
maja p-o kĳmpo. ¹⁷ Dine armaja si te aven kō košo

***27:24** Anθ-o orizinalo naj klaro. Maj daśtil te xakãrdōl: „Dino armaja te avel kova kaj mudarel avre ma-
nuśäs ćorjal!”

haj ki balaja le marnesqi. ¹⁸ Dine armaja si te aven o rodo ke pıntekosqo, o rodo ke phuãqo, äł kerimata ke gurumnãnqe haj äł cijnorã ke brakhãnqe. ¹⁹ Dino armaja si te aves kã kã avimos haj dino armaja si te aves kã kã telãrimos. ²⁰ O RAJ va dela drom kontra kiri armaja, haj i mustromos anθã saorã bukã save astardosa te keres len zi kana si te aves mudardo si-go, zi kana va xasaosa, kã kadã dã nasul sas ke bukã: muklãn man.

²¹ O RAJ va kerela pharo nasfalimos te lipil pes tuθar, zi kana va mudarela tut pa-i phuv kaj zas te les lan anθa tuθe. ²² O RAJ va dela tut dab äk nasfalimaça savo anel xasarimos, haj i febraça, opãrimaça, bare tatimaça, bi brıšındesqo, bravalãça opãrime haj kernimaça, haj si te len pes pala tuθe zi kana va meresa.

²³ O ćeri opral pa kã šãro va avela xarkomaqo, haj e phuv tala tuθe va avela sastresqi. ²⁴ O RAJ va kerela o brıšınd ke themosqo prafo haj kišaj, va perela anθa o ćeri pã tuθe zi kana si te aves mudardo.

²⁵ O RAJ va kerela tut te aves mardo kaθar ke dušmaja. P-äk drom va ĩnklesa kontra lenqi, dar pã jefta droma va našãsa angla lenθe, haj si te aves äk dar anθa saorã thagarimata le phuãqe. ²⁶ Kã trupo mulo si te avel xamos anθa saorã ćirıklã le ćerosqe haj le animalenqe le phuãqe, haj naj te avel koniva savo te daravel len.

²⁷ O RAJ va marela tut le bubaça le Eziptosqi, trĩnžença, xarondimaça haj geraça, anθa save ni va daštisa te aves sastãrdo. ²⁸ O RAJ va dela tut dab dilimaça, korĩmaça haj xasarimaça le gogãqo. ²⁹ Va bižbĩjsa anθ-o maškar le gesesqo, sar o koro p-o ĩntunjariko. Ni va zala tuqe mišto anθã ke bukã, haj anθã saorã gesa si te aves ĩnkhjardo, ćordano, haj naj te avel koniva te xastravel tut.

³⁰ Si te logodis tut äk zuvlãça, haj aver manuš si te batzokoril lan. Va vazdesa kher, haj naj te bešes anθã lesθe. Va ćhusa rez, haj naj te bukuris tut nić äk data laθar. ³¹ Kã guruv si te avel ćhindo angla tuθe, haj naj te xas anθa lesθe. Si te lel pes kã xãr angla tuθe, haj naj te del pes tuqe palpale. Ke brakhã si te den pes ke dušmaenqe, haj naj te avel koniva kašte xastravel tut. ³² Ke ćhave haj ke ćheja si te aven dine avre poporosqe. Saoro ges si te dikhes pala lenθe, dar naj te dikhes len, haj ke vasteça naj te daštis te keres khanć. ³³ Äk poporo saves ni prinžanes les va xala o rodo ke phuãqo haj šã so kides anθa ki buki, haj anθã saorã gesa si te aves numa kinuime haj ĩnkhjardo. ³⁴ Si te dilãos anθa-i kauza so va dikhena ke jakha.

³⁵ O RAJ va dela tut dab äk bubaça nasul k-äl ko-ća haj k-äl pĩrne, haj ni va daštisa te aves sastãrdo laθar, kaθar e talpa ke pĩrnesqi zi anθ-o krešteto ke šãresqo.

³⁶ O RAJ va ĩngãrela tut, tut haj le thagares saves va ćhusa les pã tuθe, k-äk poporo saves ni prinžandãn les, nić tu, nić ke dada. Haj othe va služisa avre devlenqe kaštesqe haj barãsqe. ³⁷ Haj va avesa daraqo, äk eksemplu nasul haj äk batzokura maškar saorã poporã savenθe va gonila tut o RAJ.

³⁸ Va ĩngãresa but sãmĩnca k-o kĩmpo, dar va kidesa ćira, kã va xana lan äł lãkustja. ³⁹ Va ćhusa reza haj va keresa len buki, dar mol naj te pes, nić ni va kidesa lan, kã va xana lan äł kerme. ⁴⁰ Va avela tut mãslinã pã saoro them kiro, dar naj te makhes tut undelemnoça, kã äł mãslinã va perena. ⁴¹ Va keresa ćhave haj ćheja, dar naj te aven kire, kã si te zan anθ-e robia. ⁴² Saorã pomi kire haj o rodo ke phuãqo si te avel le insektenqo.

⁴³ O strãiino anθa kã maškar si te vazdel pes sa maj opre pa tuθe, haj tu mukesa tut sa maj tele. ⁴⁴ Ov va dela tut uzile, haj na tu va dela les. Ov va avela o šãro, haj tu va aves e pori.

⁴⁵ Saorã armaja kadala va avena pã tuθe, va lena pes pala tuθe, haj si te aresen tut zi kana va aves mudardo, kã ni ašundãn kaθar o RAJ, kã Del, ni ĩnkãrdãn lesqe porunc haj lesqe krisimata, save dinã len tuqe. ⁴⁶ Kadal armaja si te aven ĩntotdjauna semnã haj minuni anθa tuθe haj ke ćhave.

⁴⁷ Kã ni služisardãn bukurãça haj veseliaça anθ-o ilo le RAJesqe, ke Devlesqe, anθa saorã but laćhimata saorã felurenqe, ⁴⁸ kodolasqe va služisa ke dušmaenqe, saven va dela len drom o RAJ ki kontra, bokhalo, trušalo, nangãrdo haj bi khanćesqo. Si te ćhul tuqe p-e kor äk žugo sastresqo, zi kana va mudarela tut. ⁴⁹ O RAJ va vazdela ki kontra äk njamo dural, kaθar o šãro le phuãqo, savo va perela pã tuθe sar äk vulturo, äk njamo savesqi ćhib ni va xakãresa lan, ⁵⁰ äk njamo kaj dikhõl pã lesqo muj o nasulimos haj savo ni va dela ćinstja le phuren, nić ni va avela les mila kaθar äł tãrne. ⁵¹ Ov va xala o rodo ke animalenqo haj o rodo ke phuãqo, zi kana va aves mudardo. Ni va mukela tuqe nić giv, nić musto, nić untdelemno, nić vicãja kaθar äł gurumnã, nić meja sau jež kaθar e turma, zi kana va kerela tut te xasaos.

⁵² Va ĩnkonžurila tut anθã saorã foruri kire zi kana va perena ke ziduri äł uće haj zurale anθã saoro them kiro, anθã save pakãs. Va ĩnkonžurila tut anθã saorã foruri kire anθã saoro them savo dinã les tuqe o RAJ, kã Del.

⁵³ Si te xas o rodo ke pïntekosqo, o mas ke çhavenqo haj ke çheänqo, saven dinã len tuqe o RAJ, kô Del, anθ-o ïnkonzurimos haj anθ-o nasulimos savo va kerela les tuqe kô dušmano. ⁵⁴ O manuś o maj zingaśo haj o maj plãpïndo anθa tumenθe va duśmãnila pe phrales, pe rromnã savã jubil lan haj le çhaven save açhiles. ⁵⁵ Ni va dela niç jekhes anθa lenθe anθa o mas pe çhavenqo savo xal, kã ni va maj açhola khanç anθ-o ïnkonzurimos haj o nasulimos savo va kerela les tuqe kô duśmano anθã saorã foruri kire. ⁵⁶ E zuvli e maj zingaśo haj e maj plãpïndo anθa tumenθe savi ni çhutãs niç äk data o pïrno p-e phuv kã sas kadã dã plãpïndo haj zingaśo, va duśmãnila pe rromes saves jubil les, pe çhaves haj pe çha, ⁵⁷ ni va dela len khanç anθa äl resturi pala o kerimos kaj ïnkliste maşkar laqe pïrne, haj anθa-l çhave saven va kerela len, kã ma naj lan khanç. Haj va xala len çorjal anθ-o ïnkonzurimos haj o nasulimos savo va kerela les tuqe kô duśmano anθã ke foruri.

⁵⁸ Kana ni keresa grizãça saorã vorbe kadal sikaimatenqe ramome anθã kadav lil, kana ni va daraça kaθar kadav anav dikhlo haj darano le RAJesqo, kô Del, ⁵⁹ o RAJ va dela tut dab nasulimatença nemaj-aşunθe, tut haj ke çhaven, nasulimatença bare haj lunz, nasfalimatença phare haj lunz. ⁶⁰ Va anela pã tuθe saorã nasfalimata le Eziptosqe savenθar sas tuqe dar, haj on si te lipin pes tuθar. ⁶¹ Haj maj but, o RAJ va anela pã tuθe, zi kana va avesa mudardo, saorã feluri nasfalimatenqe haj nasulimasqe save naj ramome anθã kadav lil sikaimasqo. ⁶² Cïra si te açhon, tume save senas kadã dã but sar äl stjale le çerosqe, kã ni aşundãn kaθar o RAJ, kô Del. ⁶³ Kadã sar o RAJ bukurisajlos te kerel tumenqe mişto haj te butãrel tumen, sa kadã o RAJ va bukurila pes te xasarel tumen haj te mudarel tumen, haj si te aves cïrdine anθa-i phuv kaj zas te les lan anθa tuθe. ⁶⁴ O RAJ va pharaela tumen maşkar saorã njamuri, kaθar äk rig zi kã kojaver rig le phuãqi. Haj othe va slużina avre devlenqe kaştesqe haj barãsqe saven ni prinzandãn len niç tu, niç ke dada. ⁶⁵ Maşkar kadal njamuri, naj te avel tut paçã haj naj te avel tut than odihnaqo anθa e talpa ke pïrnenqi. O RAJ va dela tut äk ilo darano, jakha khine haj sufleto tristo. ⁶⁶ Ki viaca va avela bi hotãrïme angla tuθe, va daraça o ges haj e rãt, naj te aves siguro kaθar ki viaca. ⁶⁷ Detexara va phenesa: «O, te avelas e rãt!», haj e rãt va phenesa: «O, te avelas o ges!», anθa-i dar savi va pherela kô ilo haj angla äl bukã save va dikhena len ke jakha. ⁶⁸ Haj o RAJ va rila tut anθ-o Ezipto p-äl korãbi p-o drom anθa savo phendemas tuqe: «Ta

na maj dikhes les!» Othe va kamena te bikindôn tumare duśmaenqe sar robi haj roabe, dar naj te avel koniva te kinel tumen.

O phanglimos kerdo anθ-o Moab

29 Kadala si äl vorbe le phanglimasqe savo porunçisardã les o RAJ le Mojsäsqe te kerel les le israelicença anθ-o Them Moab, aver phanglimos dã sar kova kaj kerdãsas les lença k-o Horeb. ² O Mojsã dinã muj saorã Israelos haj phendã lenqe:

— Dikhlen sã so kerdãs angla tumenθe o RAJ anθ-o Them le Eziptosqo le faraonosqe, saorã služitorenqe lesqe haj saorã themosqe lesqo: ³ äl bare probe save dikhles len ke jakha, äl semnã haj äl minuni kodola bare. ⁴ Dar o RAJ ni dinã tumen gogi te xakãren, niç jakha te dikhlen, niç kan te aşunen, zi anθ-o ges dã ages. ⁵ O RAJ phenel: «Ïngãrdem tumen anθ-e mulani saranda bãrs. Tumare hajne ni purajles pa tumenθe haj tumaro pogimos ni purajlos pa tumare pïrne. ⁶ Ni xalen marno haj niç mol ni pilen, niç pimos zuralo, kaşte prinzanen kã me sem o RAJ, tumaro Del.»

⁷ Areslen anθ-o than kadava, haj o Sihon, o thagar le Hesbonosqo, haj o Og, o thagar le Basanosqo, ïnkliste amenqe anglal kaşte maren amen, dar mardãm len. ⁸ Lilãm lenqo them haj dinãm les te perel le rubenicenqe, le gadicenqe haj i ke epas anθa o njamo le manasicenqo.

⁹ Te pãzin äl vorbe kadal phanglimasqe haj te kerel len, kaşte avel tumen sporo anθã sã so keren!

¹⁰ Ages sã tume beşen angla o RAJ, tumaro Del: äl maj bare tumare njamurenqe, tumare phure, tumare bulibaşa, saorã murş anθa o Israel, ¹¹ tumare çhave, tumare rromnã haj äl strãiinã anθa ki tabãra, kaθar kova kaj çhinel ke kaşt, zi kolesθe kaj ïnkalavel kô paj – ¹² kaşte keres äk phanglimos armaãnça le RAJeça, ke Devleça. O RAJ, kô Del kerel kadav phanglimos tuça anθ-o ges kadava, ¹³ kaşte kerel tut ages lesqo poporo, haj ov te avel kô Del, sar phendã tuqe haj sar xalã sovel ke dadenqe: le Avraamosqe, le Isakosqe haj le Jakvosqe. ¹⁴ Na numa tumença kerav kadav phanglimos armaãnça: ¹⁵ i kolença save si kathe amença anθ-o ges kadava, save beşen angla o RAJ, amaro Del, kabor i kolença save naj amença kathe anθ-o ges kadava.

¹⁶ Kã tumen zanen sar beşlãm anθ-o Them le Eziptosqo haj sar nakhlãm anθa o maşkar le njamurenqo pã tumaro drom. ¹⁷ Dikhlen lenqe maxrimata haj lenqe idolã anθa kaştesθe haj barãnθe, anθa ruposθe haj sumnakasθe, save sas len. ¹⁸ Kaşte na avel maş-

kar tumenþe nić murś, nić zuvli, nić famelia, nić njamo savesqo ilo te boldel pes ages kaþar o RAJ, amaro Del, kašte zal te služil le devlenqe kodol njamurenqe, ta na avel maškar tumenþe nić jekh rädäćina te anel otrava kerki.

¹⁹ Kana äk manuś kadalesþar aśunel äl vorbe kadal soveläqi, haj läudil pes anþä pþ ilo: «Si te avel man paćä ku sä kä kerav kadä sar kamel muro ilo kašte maj anav nasulimos»*, ²⁰ kodoles o RAJ ni kamel te jertil les. E xoli le RAJesqi kaj kamel tut numa anþa lesþe va phabola kontra kadal manuśäsqi, saorä armaja ramome anþ-o lil kadava va perela pä lesþe, haj o RAJ va khosela lesqo anav tala o ćeri. ²¹ O RAJ va ćhula les rigaþe anþa o nasulimos, anþa saorä njamuri le Israelosqe, pala saori sovel le phanglimasqi ramome anþä kadav lil le sikaimasqo.

²² O njamo savo va avela, tumare ćhave save va kerdþna pes pala tumenþe haj o sträiino savo va avela anþa-k them dural – kana dikhena äl dimata dab kadal themosqe, haj äl nasfalimata save dinä len drom o RAJ, va phenena: ²³ «Pućoasa, lon haj jag si saoro them, naj sämänime, ni barärel khanć, nić äk zelenimos ni baröl, sar kana o RAJ mudardäs e Sodoma, e Gomora, e Adma haj e Ceboim anþä lesqo xolärimos haj lesqi xoli!»

²⁴ Saorä njamuri va phenena: «Sosþar kerdäs o RAJ kadä kadal themosqe? Sosþar astardäs kadaj xoli bari?» ²⁵ Haj va dela pes lenqe anglal: «Kä mukles o phanglimos le RAJesqo, o Del lenqe dadenqo, savo kerdä les lenća kana ĩnkaladä len anþa o Them le Eziptosqo. ²⁶ Kä geles haj služisardes avre devlenqe haj bangiles angla lenþe – devla saven ni prinzane nas len haj saven ni dinäsas len o RAJ. ²⁷ Kodolasqe astardilos o RAJ xolinaþar kontra kadal themosqe haj andinäs pä lesþe saorä armaja ramome anþ-o lil kadava. ²⁸ O RAJ ĩnkaladä len anþa lenqo them xolinaća, nasulimaća, haj bare jucjamaća, haj ćhudä len anþä aver them, sar si ages.»

²⁹ Äl bukä garade si le RAJesqe, amare Devlesqe, haj äl bukä kaj dikhþn si amare haj amare ćhavenqe pentru ĩntotdjauna, kašte keras saorä vorbe kadal sikaimasqe.

Kana o Israel va ortola pes k-o RAJ

30 — ¹ Kana va kerdþla saorä bukä kadala, e binekuvĳntarä haj e armaj anþa save dinem tuqe дума, atunć si te anes tuqe gogi lenþar anþ-o

maškar saorä njamurenqo anþä save gonisardä tut o RAJ, kþ Del. ² Haj kana va risa tut k-o RAJ, kþ Del, haj kana va aśunesa lesþar, anþa saoro ilo kiro haj anþa saoro sufleto kiro, tu haj ke ćhave, sa kadä sar porunćiv tuqe ages, ³ atunć o RAJ, kþ Del si te boldel tut anþa-i robia, va avela les mila tuþar, haj pale va kidela tut anþa o maškar saorä poporenqo anþä savo pharadä tut o RAJ, kþ Del. ⁴ Kjar kana avesa gonime zi ke rig le ćerosqi, kjar i oþar va kidela tut o RAJ, kþ Del, haj i oþar va anela tut.

⁵ O RAJ, kþ Del va anela tut anþ-o them savo lenas les anþa lenþe ke dada, haj va leća les anþa tuþe. Si te kerel tuqe mišto haj va butärela tut maj but dä sar ke daden. ⁶ O RAJ, kþ Del va ćhinela ĩmprežur kþ ilo haj o ilo ke ćhavenqo, te jubis le RAJes, ke Devles, anþa saoro ilo kiro haj anþa saoro sufleto kiro, kašte trais. ⁷ O RAJ, kþ Del va anela saorä armaja kadala pä ke duśmaja, pä kola kaj urĳn tut haj phirde pala tuþe. ⁸ Haj tu va risa tut k-o RAJ, va aśunesa lesþar, haj va keresa saorä porunć kadala save dav len tuqe ages. ⁹ O RAJ, kþ Del va dela tut but sporo anþä saorä bukä ke vastenqe, le rodos ke pintekosqo, o rodo ke animalenqo haj o rodo ke phuäqo. Kä o RAJ va bukurila pes pale te kerel tuqe mišto, sar bukurilas pes ke dadenþar, ¹⁰ kana va aśunesa kaþar o RAJ, kþ Del, te päzis äl porunć haj äl krisimata lesqe ramome anþ-o lil kadava le sikaimasqo, kana va risa tut k-o RAJ, kþ Del saorä ileća kiro haj saorä sufletoća kiro.

¹¹ E porunka kadaja, savi dav lan tuqe ages, naj prea phari anþa tuþe, nić prea dur tuþar. ¹² Naj anþ-o ćeri, kašte phenes: «Kon va uštela anþa amenþe anþ-o ćeri te anel lan amenqe, te kerel amen te aśunas haj te keras?» ¹³ Naj nić ĩnkältar o paj baro, kašte phenes: «Kon va nakhela anþa amenþe ĩnkältar o baro paj te anel lan amenqe, te kerel amen te aśunas haj te keras?» ¹⁴ Dikh, si kadä dä paśä tuþar, anþä kþ muj haj anþä kþ ilo, kašte keres lan!

¹⁵ Ita ćhav ages angla tuþe e viaca haj o mištimos, o mulimos haj o nasulimos, ¹⁶ kä ages porunćiv tuqe te jubis le RAJes, ke Devles, te phires pä lesqe droma haj te keres lesqe porunć, lesqe krisimata haj lesqi kris, kašte trais haj te butþs haj ka o RAJ, kþ Del, te binekuvĳntil tut anþ-o them kaj zas te les les anþa tuþe. ¹⁷ Dar kana kþ ilo va parubdola, kana ni va aśunesa haj mukesa tut thardo te bangþs angla aver devla haj te služil lenqe, ¹⁸ atunć phenav tumenqe ages kä va merena ćaćes, naj te train but anþ-o them

***29:19** O orizinalo naj klaro haj maj daštĳl te xakärdþl: „Si te avel man paćä ku sä kä kerav kadä sar kamel muro ilo.» Kadä anel nimićimos pesþe amen saorän.”

kaj nakhes o Jordano te les les anθa tuθe.¹⁹ Ages lav o ćeri haj e phuv martori kontra tumari: e viaca haj o mulimos ćhutem angla tuθe, e binekuvintarǎ haj e armaj. Alosar e viaca, kašte trais, tu haj ke ćhave!²⁰ Alosar e viaca, jubindos le RAJes, ke Devles, aśunindos lesθar haj ĩnkǎrindos lesθar! Kǎ ov del tut viaca haj but ges, kašte beśes p-e phuv anθa savi xalǎs sovel o RAJ ke dadenqe, le Avraamosqe, le Isakosqe haj le Jakovosqe kǎ va dela lan lenqe.

O Josua aresel o baro le poporosqo

31 O Mojsǎ gelos haj phendǎs ĩl vorbe kadala saorǎ Israelosqe:

–² Sem phuro ĩk śǎlaqo haj biś bǎrś ages, ni maj daštiv te phirav sar anglal, te zav haj te avav, haj o RAJ phendǎ manqe: «Naj te nakhes o Jordano kada-va!»³ O RAJ, kǎ Del, ov va nakhela angla tuθe, ov va mudarela kadal njamuren angla tuθe haj tu va goni-sa len anθa lenqo them. I o Josua, ov va zala angla tuθe, sar phendǎs o RAJ.⁴ O RAJ va kerela kadal njamurenqe sar kerdǎs le Sihonosqe haj le Ogosqe, ĩl thagara le emoricenqe, haj lenqe themasqe, saven mudardǎ len.⁵ O RAJ si te del len tumenqe haj si te keren lenqe pala ĩl porunc save dinem len tumenqe.⁶ Te aven zurale haj bi daraqo! Na daran haj na trasǎn lenθar, kǎ o RAJ, kǎ Del, ov zal tuća, naj te tharel tut haj naj te mukel tut.

⁷ O Mojsǎ dinǎ muj le Josuas haj phendǎ lesqe angla saoro Israel:

– Av zuralo haj na dara! Kǎ tu va zasa kadal poporoća anθ-o them savo o RAJ xalǎs sovel lenqe dadenqe, kǎ lenqe va dela les, haj tu va keresa te len les te avel lenqo.⁸ O RAJ, ov zal angla tuθe, ov si te avel tuća, naj te tharel tut haj naj te mukel tut. Na dara haj na xasao!

⁹ O Mojsǎ ramosardǎ kadav sikaimos haj dinǎ les le raśaēnqe, ĩl ćhave le Levesqe, save ĩngǎrenas o kivoto le phanglimasqo le RAJesqo, haj saorǎ phurenqe le Israelosqe.¹⁰ O Mojsǎ dinǎ len e porunka kadaja:

– ĩk data k-ĩl jefta bǎrś, anθ-o bǎrś kana jertil pes ĩl uzilimata,^a anθ-ĩl Gesa ĩl bare le Korturenqe,¹¹ kana saoro Israel avela angla o RAJ, kǎ Del, anθ-o than savo va alola les, ćitisar kadav sikaimos angla saoro Israel, te aśunen les!¹² Te kides o poporo: rrom, rromnǎ, ćhave haj ĩl strǎiinǎ save beśen anθǎ ke foruri, kašte aśunen haj te sikǎn te daran kaθar o RAJ, tumaro Del, te keren grizǎća saorǎ vorbe kadal sikaimasqe!¹³ Haj lenqe ćhave, save ni va

prinzanena kadal sikaimata, va aśunena len haj va sikǎna te daran kaθar o RAJ, tumaro Del, anθǎ saoro timpo kabor tume va traina p-e phuv kaj nakhen o Jordano te len les anθa tumenθe.

¹⁴ O RAJ phendǎs le Mojsǎsqe:

– Ita kǎ paśol o ges ke merimasqo. De muj le Josuas haj beśen k-o korto le malaimasqo te dikhen ĩl manuś sar kerav les baro!

O Mojsǎ haj o Josua geles haj beśles k-o korto le malaimasqo.¹⁵ Haj o RAJ sikadilos k-o korto anθ-ĩk stĩlpo norosqo: o stĩlpo le norosqo beślos opre p-o udar le kortosqo.¹⁶ O RAJ phendǎs le Mojsǎsqe:

– Ita, tu va sovesa sar ke phure. Haj o poporo kadava va uštela haj va kurvila avre devlenća anθǎ pǎ maśkar, le devlenća le themosqe kaj zan. Va mukena man haj va uštjaena muro phanglimos savo kerdem les lenća.¹⁷ Anθ-o ges kodova si te astardov man xolinaθar. Si te mukav len haj va garavava muro muj lenθar. Haj on si te aven ćhingǎrde, haj but nasulimata haj pharimata va aresena len. Atunc va phenena: «Naj kadǎ kǎ aresle amen kadal nasulimata kǎ amaro Del naj amenća?»¹⁸ Haj ćacēs si te garavav muro muj anθ-o ges kodova, kǎ kerdēs saorǎ feluri nasulimasqe, kǎ geles kǎ aver devla.

¹⁹ Kadǎ kǎ ramon tumenqe kadaj gili! Sikav le israelicen te gilaben lan, ćhu lan lenqe anθ-o muj, ka e gili kadaja te avel muro martori kontra le israelicenqi.²⁰ Kǎ atunc kana va ĩngǎrava len anθ-o them savo xalem sovel lenqe dadenqe kǎ va dava les lenqe, kaj thabdel thud haj abgin, haj va xana, va ćajlǎna haj va pravardona, atunc va zana kǎ aver devla haj va sluźina lenqe. Va ćhudena pes manθar haj va uštjaena muro phanglimos.²¹ Dar pǎće va aresena len but nasulimata haj pharimata, e gili kadaja va avela mǎrturia, kǎ lenqe ćhave ni va bistrena lan. Kǎć zana so kamen, so keren i ages, i maj anglal te ĩngǎrav len anθ-o them anθa savo xalem sovel.

²² O Mojsǎ ramosardǎs e gili kadaja anθ-o ges kodova, haj sikadǎs le israelicen te gilaben lan.

²³ O RAJ kerdǎs bulibaś le Josuas le Nunosqo anglal ĩl manuś. Phendǎs:

– Av zuralo haj na dara! Kǎć tu ĩngǎres le israelicen anθ-o them anθa savo xalem lenqe sovel, haj me si te avav tuća.

²⁴ Pǎće o Mojsǎ termenisardǎs te ramol anθ-ĩk lil ĩl vorbe kadav sikaimasqe zi k-o śǎro,²⁵ dinǎ kadaj porunka le levicen save ĩngǎrenas o kivoto le phanglimasqo le RAJesqo:

^a31:10 Deuteronomo 15:1

— ²⁶ Len o lil kadava le sikaimasqo haj čhun les paša o kivoto le phanglimasqo le RAJesqo, tumare Devlesqo! Si te avel othe sar martora kontra kiri. ²⁷ Kā prinžanav kā keren anθa tumaro šāro haj sen šārale. Dikh, kana ni ašunena kaθar o RAJ kabor maj traiv anθā tumaro maškar, sar si te avel päče merav?

²⁸ Kiden angla manθe saorā phuren tumare njamurenqe haj tumare bulibašän! Te phenav äI vorbe kadala te ašunen len haj te lav martori kontra lenqi o čeri haj e phuv! ²⁹ Kā zanav kā päče merava, čačes si te rimon tumen, haj va dena tumen rigaθe kaθar o drom savo sikadem les tumenqe. Haj kā anθ-äl gesa save va avena va avela o nasulimos pä tumenθe, kā va kerena so si nasul angla o RAJ, zi kana va xolārena les anθa sosθe keren.

E gili le Mojsäsqi

³⁰ O Mojsā phendās äI vorbe kadal gilāqe te ašunel saoro poporo le Israelosqo zi kana termenila pes:

32 — ¹ Ašun čeron!a! Muk man te dav duma, kašte ašunel e phuv äI vorbe mīrā mosqe!

² Sar o brišind te pikäl muro sikaimos,

sar e roua te perel mīrī vorba,

sar e bura p-e čar,

sar äk brišind baro p-o zelenimos!

³ Kā si te phenav zurales avrenqe anθa o anav le RAJesqo.

Phenen kabor dā baro si amaro Del!

⁴ Ov si e Stinka!

Lesqi buki si kadā dā lači,

pentrukā saorā droma lesqe si orta.

Ov si äk Del savo va kerela so phendās haj si bi tharimasqo,

ov si čačo haj užo.

⁵ On rimosajles, naj lesqe čhave,

kadava si lenqo lažavo. Si äk njamo nasul haj bango!

⁶ Le RAJesqe pokinen kadā,

poporo dilo haj bi gogaqo?

Naj kadā kā ov si kō Dad,

dinā tut viaca, kerdā tut haj zurārdā tut?

⁷ An tuqe gogi kaθar äI gesa palal,

gindin tumen k-äl bārša le njamurenqe kaj nakhles!

Puč ke dades haj si te phenel tuqe čačes,

ke phuren haj si te phenen tuqe!

⁸ Kana o Maj Baro dinās le njamuren lenqe thema kana pharadās le čhaven le Adamosqe,

čhutās hotarā le poporenqe

pala o numāro le čhavenqo le Devlesqe,

⁹ kā e rig le RAJesqi si lesqo poporo,

lilās le Jakovos te avel lesqo.

¹⁰ Arakhlās les anθ-äk them mulano,

anθ-äk than mulano nango, pherdo zbärīmaθar.

Īnkonžurilas les, dikhelas lesθar,

haj ingrižolas les sar e lumina pe jakhenqi,

¹¹ sar o vulturo savo lačharel pō kujbo haj xuräl p-äl puā.

Putrel pe phakā, lel len haj phiravel len pä pe phakā.

¹² O RAJ korkoro phiravelas les

haj ni sas nič äk del strāiino leça.

¹³ Kerelas les te uštjael p-äl plaja le themosqe,

haj ov xalās äI roade le kīmposqe.

Dinā les te xal abgin anθa-i stinka,

untdelemno anθa-l bar äI zurale,

¹⁴ kiral kaθar äI gurumnā haj thud brakhānqo,

pravarimaça meēnqo,

le lače berbečenqo anθa o Basan, haj le capenqo,

haj o giv o maj lačo.

O lolo musto le drakhaqo,

e mol e lači pesas.

¹⁵ O Israel* pravardilos haj čhudās le pīrneça.

Pravardilān, thulilān haj čajlilān!

Haj muklās le Devles, savo kerdā les,

batžokorisardās e Stinka savi mīntuisardā les.

¹⁶ On kerenas les te xolāol anθa-i kauza le devlenqi strāiini,

xolārenas les maxrimatença.

¹⁷ Kerenas sini sfinto anθa-l bengā, save naj Del,

nište devlenqe saven ni prinžande len,

devla neve, avile akanak,

kaθar ni darajles tumare dada.

¹⁸ Muklān e Stinka savi kerdā tut sar dad,

bistardān le Devles savo dā tut viaca sar dej.

¹⁹ O RAJ dikhlās e buki kadaja

haj čhudās len lesθar,

kā xolārde les lesqe čhave haj lesqe čheja.

²⁰ Phendās: «Va garavava muro muj lenθar,

haj si te dikhav so va kerdōla lença,

kā si äk njamo rimome, čhave save naj

pakāmasqe.

²¹ Kerde man te xolāov pe idolença kaj naj devla,

xolārde man pe khančimatença.

Haj i me si te kerav len te uron äk poporo savo naj

äk poporo,

***32:15** Kate o Israel si Ješurun, kaj xakārdōl „o čačo, o činstime”.

va xolärava len äk njamoça bi gogaço.
²² Kä äk jag sas astardi mirä xolinaðar
 haj va phabola zi anθ-o findo le kheresqo le
 mulenqo,
 va mudarela e phuv haj laqe roade,
 va phabarela äl temeli le plaenqe.
²³ Va kidava nasulimata pä lenθe,
 va çhudava saorä säzeci mirä pä lenθe.
²⁴ Va avena firsome bokhaðar,
 xale tatimasðar haj phare nasfalimasðar.
 Va dava drom kontra lenqi äl dand le animalenqe
 sälbatiçä
 haj e otrava le sapenqi.
²⁵ Avri, e sabia va mudarela lenqe çhaven,
 haj andrä va avela len bari dar
 i le tännen, i le çeja le barä,
 i le çhaven le çucaqe
 haj i le manušan balença parne.
²⁶ Kamavas te phenav: 'Si te inkhärav len,
 va khosava lenqi amintirja maðkar äl manuð!
²⁷ Dar darajlem kaðar e batzokura le duðmaenqi,
 kä lenqe duðmaja ta na xakären çaçes
 haj te phenen: 'Amare vastença zurale mardäm
 len,
 haj na o RAJ kerdäs saorä bukä kadala.' »
²⁸ On si äk njamo kaj xasardäs pe sikaitoren
 haj naj len gogi.
²⁹ O, te sas len gogi, atunça zanenas kadaja
 haj xakärenas so si te kerdöl lenqe!
³⁰ Sar daðtilas jekh korkoro anθa-l duðmaja, te gonil
 äk mia
 haj sar duj çhunas pä naðimasθe deð mi,
 kana ni a fi bikindäsas e Stinka pe poporos,
 kana ni a fi mukläsas les o RAJ?
³¹ Kä lenqi stinka naj sar amari Stinka,
 i amare duðmaja xakären kadaj buki.
³² «Çaçes, lenqi vica si anθa-i vica le Sodomaqi
 haj anθa-l thana orta le Gomoraqe,^b
 lenqi drakh si drakh oträvime,
 lenqe skirçuri si kerke,
³³ lenqi mol si otrava sapenqi,
 si otrava nasul aspidaqi.
³⁴ Naj kadä kä lenqi pokin, si mukli manθe
 haj azükärel anθä mirä kämäri?
³⁵ Miri si e räzbunarä haj e pokin.
 Avel o timpo kana va istrala lenqo pirno!
 Kä o ges lenqe xasarimasqo si paðä,
 haj so azükärel len, sigo va avela.»

³⁶ Kä o RAJ va krisola pe poporos,
 haj va avela les mila kaðar pe robi,
 kä va dikhela kä lenqo zuralimos geloðar,
 haj kä ma naj niç robi, niç libero.
³⁷ Va phenela: «Kaj si lenqe devla,
 e stinka kaj rodenas azävada,
³⁸ äl devla save xanas äl pravalimata lenqe sinäqi
 sfinto,
 save penas e mol lenqe zertfaqi le pimasqi?
 Te usten kašte azutin tumen
 haj te den tumen äk azävada pä tumenθe!
³⁹ Akanak dikhen, kä me, me sem kodova,
 haj kä naj aver del afer dä ma.
 Me mudarav haj me dav viaca,
 me räniv haj me sastärav,
 haj koniva ni daðtil te xastravel dakanikas
 anθa muro vast.
⁴⁰ Kä vazdav muro vast karing o çeri
 haj xav sovel:
 Kabor dä çaçes si kä traiv veðniko,
 kadikita si dä çaçes
⁴¹ kä kana va askuciva miri sabia sar äk fulzero
 haj kana muro vast va astarela lan te kerel kris,
 atunç si te räzbuniv man kontra mirä duðmaenqi
 haj va pokinava kolen kaj uron man.
⁴² Va matärava ratesðar mirä säzeci
 haj miri sabia va xala mas,
 anθa o rat kolenqo astarde haj mudarde,
 anθa-l säre balença bare le duðmaenqe.»
⁴³ Bukurin tumen, äl njamuri, lesqe poporosqe!
 Kä o Raj räzbunil o rat pe robenqo,
 räzbunil pes kontra pe duðmaenqi
 haj va uzola e phuv lesqe poporosqi.
⁴⁴ O Mojsä gelos haj phendäs saorä vorbe kadal gi-
 läqe anθ-o ašunimos le poporosqo, ov haj o Hosea
 le Nunosqo.^c ⁴⁵ Päçe o Mojsä termenisardäs te phe-
 nel saorä vorbe kadala saorä Israelosqe, ⁴⁶ phendä
 lenqe:
 — Çhun kä tumaro ilo saorä vorbe savença kerav
 tumen atento ages, te porunçin len tumare çhaven-
 qe kašte keren grižaça saorä vorbe kadal sikaimasqe.
⁴⁷ Kä naj vorbe nange anθa tumenθe, kä on si tumari
 viaca, haj prin kadala va avela tumen äk viaca lun-
 go anθ-o them kaj nakhen o Jordano te len les anθa
 tumenθe.

Kaj si te merel o Mojsä

⁴⁸ Anθä kodova ges o RAJ phendäs le Mojsäsqe:

^b32:32 Zeneza 18:20-21; 19:4-11   ^c32:44 Numerä 13:16

— ⁴⁹ Ušti p-äl plaja kadala Abarim, p-o Plaj Nebo, savo si anθ-o Them le Moabosqo, angla o Jerihono! Dikh o Them Kanaan savo dav les le israelicenqe te avel lenqi phuv! ⁵⁰ Va meresa p-o plaj pä savo va uštesa haj si te nakhes paša ke phure, sar o Aron, kō phral, mulos p-o Plaj o Hor haj nakhlos paša pe phure, ⁵¹ kã senas bi pakãmasqo angla manθe anθ-o maškar le israelicenqo, paša äI paja Meriba, k-o Kades, anθ-e Mulani Cin,^d haj kã ni sikaden mĩri sfincenia anglal israelicã. ⁵² Kadã kã numa dural va dikhesa o them, haj othe ni va ĩntrisa, anθ-o them savo dav les le israelicenqe.

O Mojsã binekuvintil le israelicen

33 Kadaja si e binekuvintarã savjaça o Mojsã, o manuś le Devlesqo, binekuvintisardãs le israelicen, zi kana te merel. ² Phendãs:

— O RAJ avilos anθa o Sinaj
haj rãsarĩsardãs sar o kham p-äl Plaja Seir anθa lenθe,
strãlućisardãs anθa o Plaj Paran.
Leça sas foarte but sfinci,
haj anθa lesqo vast o ćaćo aviles strafjamata anθa lenθe.

O poporo phendãs:

— ³ Ćaćes, ov jubil le poporen,
saorã sfinci lesqe si anθã kō vast.
Geles pala ke pĩrne, primisardes ke vorbe.
⁴ O Mojsã porunćisardã amenqe o sikaimos,
te avel le manuśãnqe anθa o Jakov.

⁵ Ov sas thagar anθ-o Israel,*
kana kidenas pes äI bulibaša le poporosqe
haj äI njamuri le Israelosqe.

O Mojsã phendãs:

— ⁶ Te trail o njamo Ruben haj ta na merel,
kjar kana lesqe manuś si te aven ćira!

⁷ Anθa o njamo Juda phendãs:
— Aśun, RAJA, o glaso le Judasqo,
haj an les palpale sastevesto, kã lesqo poporo!
Pe vastença mardilos anθa lenθe,
te aves lesqo azutori kontra lesqe duśmaenqi!

⁸ Anθa o njamo le Levesqo phendãs:
— Kō manuś, savesqi mila aćhol karing tuθe,
les si les kō Tumim haj kō Urim.^e
Les probisardãn les ke Masa^f
haj xalãn tut leça k-äl paja Meriba.^g

⁹ Ov phendãs anθa pō dad haj anθa pi dej:

«Ni dukhaja man lenθar!»
Pe phralen ni kamnos te prinzanel len,
haj pe ćhaven dikhlã len sar duśmaen.^h
Kã kerdes ki vorba,
ĩnkãrdes kō phanglimos.

¹⁰ On sikaven le Jakovos ki kris,
haj le Israelos kō sikaimos.

Phabaren tãmĩja anθa tuθe
haj phabarimos dã sã pä kō altari.

¹¹ RAJA, binekuvintisar les anθã sã so xakãrdōI te kerel!

Primisar e buki lesqe vastenqi!
Ĩnkhãr äI zeja lesqe duśmaenqe,
haj kolenqe kaj uron les kašte na maj ušten!

¹² Anθa o njamo Benjamin phendãs:

— Si kova saves jubil les o RAJ,
va beśela bi daraqo paša lesθe.

Va okrotila les saoro ges
haj va phiravela les p-äl lesqe zeja.

¹³ Anθa o njamo Josif phendãs:

— Lesqo them te avel binekuvintime kaθar o RAJ
le bukãnça laće le ćerosqe, rouaça
haj pajeça anθa-l izvorã telal,

¹⁴ le roadença äI maj laće paqe kaθar o kham,
le roadença äI maj laće le ćhonenqe,

¹⁵ le maj laćença roade anθa-l plaja äI purane,
bukãnça laće le plaenqe veśniko,

¹⁶ bukãnça laće le phuãqe haj laqe bravalimaça.
O laćhimos kolesqo savo beślos anθ-o stufiśo kaj
phabolas,ⁱ

te avel p-o śãro le Josifosqo,
opre p-o śãro le rajesqo pe phralenqo.^j

¹⁷ Lesqo zuralimos si sar le anglunesqo kerdo le
taurosqe,

lesqe śĩnga si sar äI śĩnga le taurosqe sãIbatiko.
Lença va pusavela le poporen,

i kolen kaθar äI riga le phuãqe.
ÄI śĩnga si äI deša mi le Efraimosqe,

on si äI mi le Manasesqe.

¹⁸ Anθa o njamo Zabulon phendãs:

— Bukurisao, Zabuloan!e, kana ĩnkles,
haj tu, Isahar, anθã ke korturi!

¹⁹ On va dena muj poporã p-äl plaja,
othe va anena źertfe ćaće te keren sini sfinto,
kã va ĩnkalavena o bravalimos le pajesqo baro,

***33:5** Kate o Israel si „Jeśurun”, kaj xakãrdōI „o ćaćo, o ćĩnstime”.

^d**32:51** Numerã 20:11-13   ^e**33:8** 1 Samuel 28:6   ^f**33:8** Eksodo 17:1-7   ^g**33:8** Numerã 20:1-13

^h**33:9** Eksodo 32:25-29   ⁱ**33:16** Eksodo 3:1-6   ^j**33:16** Zeneza 49:26

- haj so train garade anθ-o kíśaj.
²⁰ Anθa o njamo Gado phendäs:
 – Binekuvintime te avel savo barärel o them le Gadosqo!
 O Gado trail sar äk leo
 haj xärtänil o vast haj i o šäro le manuśänqo.
²¹ Alosardäs e angluni rig le themosqi,
 kä othe si e rig äk manuśäsqi baro.
 Kana äl bulibaša le poporosqe kidinäjles,
 ov kerdäs o ćacimos le RAjesqo
 haj lesqi kris anθ-äk than le Israeloça.
²² Anθa o njamo Dan phendäs:
 – O Dan si äk pujo leosqo,
 savo xutel anθa o Basan.
²³ Anθa o njamo Neftali phendäs:
 – O Neftali si ćajlo laćhimasθar
 haj pherdo le binekuvintimaça le RAjesqo.
 Te lel o laço e Galilea haj o sudo anθa lesθe!
²⁴ Anθa o njamo Aśer phendäs:
 – O maj binekuvintime te avel o Aśer maśkar äł ćhave!
 Te jubin les lesqe phral
 haj te avel les kadä de but untdelemno i te kingärel pö pírno!
²⁵ Ke zävoarä te aven sastresqe haj xarkomaqe,
 haj te avel tut zuralimos anθa saorä gesa kire!
²⁶ Israel,* naj koniva sar o Del!
 Barimaça uśtel p-äl nori sar p-o grast,
 haj phirel p-o ćeri te avel anθä kō azutori.
²⁷ O Del o veśniko si äk than garaimasqo,
 haj lesqe vast äł veśnićja ĩnkären tut.
 Va durärela marindos ke duśmanos angla tuθe
 haj phenela: «Mudar les!»
²⁸ O Israel va beśela bi daraqo,
 o izvoro le Jakovosqo si rigaθe
 anθ-äk them pherdo giv haj musto,
 haj anθa lesqo ćeri del brīśind.
²⁹ Ferićime san, Israel!
 Kon si sar tuθe, äk poporo mĩntuime kaθar o RAJ,

o skuto savo del tut azutori
 haj e sabia savi del tut biruinça?
 Ke duśmaja va dena palpale angla tuθe,
 haj tu va uśtjaesa pä lenqe thana sfinto.

O mulimos le Mojsäsqo

34 O Mojsä uśtilos anθa-i Mulani le Moabosqi p-o Plaj o Nebo, p-o vırfo le Plajesqo Pisga, jekh angla aver le Jerihonoça. Haj o RAJ sikadä lesqe saoro them: o Galaad zi k-o Dan, ² saoro cinuto le Neftalesqo, o them le Efraimosqo haj le Manasesqo, saoro them le Judasqo zi k-o paj baro kaj perel o kham, ³ o Negevo haj o than orta le Xaräqo Jerihono, o foro le palmierenqo, zi k-o Coar. ⁴ O RAJ phendä lesqe:

– Kadava si o them anθa savo xalem sovel le Avraamosqe, le Isakosqe haj le Jakovosqe: «Si te dav les ke ćhavenqe.» Muklem tut te dikhes les, dar ni va zasa anθä lesθe.

⁵ O Mojsä, o robo le RAjesqo, mulos othe anθ-o Them le Moabosqo, sar phendäs o RAJ. ⁶ Praxosardä les anθ-e xar, anθ-o Them le Moabosqo, jekh angla avresθe le Bet-Peoroça. Koniva ni zanel lesqo than le praxomasqo zi anθ-o ges dä ages. ⁷ Le Mojsäs sas les äk śäl haj biś bärś kana mulo. Lesqe jakha ni korajlesas, haj lesqo zuralimos ni xasajlosas. ⁸ Äł israelićä rujes le Mojsäs trändä ges anθ-e Mulani le Moabosqi, zi kana äł gesa le roimasqe haj le źälimasqe anθa o Mojsä termenisajles.

⁹ O Josua le Nunosqo sas pherdo duxo gogäqo, kä o Mojsä ćhutäsas pe vast pä lesθe. Atunc äł israelićä aśundes lesθar haj kerdes sar poruncisardäsas o RAJ le Mojsäsqe. ¹⁰ Dä atunca anθ-o Israelo ni maj sas prooroko sar o Mojsä, saves o RAJ prinzandä les jekh angla avresθe. ¹¹ Nas aver prooroko te kerel saorä semnä haj saorä minuni, savo sas dino drom kaθar o RAJ te kerel len anθ-o Them le Eziptosqo kontra le faraonosqi, lesqe sluzenqi haj saorä themosqi, ¹² haj kaj sikadäs vast zuralo haj kaj kerdäs bukä but darimasqe angla saoro Israelo.

***33:26** Kate o Israel si Jeśurun, kaj xakärdöl „o ćáco, o ćinstime”.